

МЕТОДИ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА НА УЧИЛИЩНИ ПОЛИТИКИ

Павлина Петрова, фондация ФОРУМ

pavlinap@forum-bg.org

www.forum-bg.org

МОНИТОРИНГ

Структурираният мониторинг и оценка:

- са изключително важна част от процесите, които протичат в училище
- включват различни хора в хода на учебната година
- са общо усилие на всички, заинтересовани от учебния процес страни

МОНИТОРИНГ

Мониторингът се извършва:

- **Еднократно** – за наблюдение на дадена политика/действие
- **Текущо** - за постоянно наблюдение и навременна реакция по проблемна област
- **В края** на конкретен текущ период - за отчитане и залагане на нови индикатори

ВЪЗМОЖНИ ОБЛАСТИ ЗА МОНИТОРИНГ

- качество на образователния процес по отношение на съдържание и начин на предоставяне
- конкретни уроци
- качество на отношенията ученик-ученик
- качество на отношенията ученик-учител(и)
- качество и достъпността на учебните материали
- състояние на материалната база
- възможности за индивидуална работа
- безопасност на училищната среда
- прозрачност и ефективност при изразходване на училищния бюджет
- и други

МОНИТОРИНГ

- Създаване и приемане на **правила, процедури и инструменти** за мониторинг на конкретната област
- Провеждане на **мониторинг на дейностите, предвидени за прилагане на правилата и процедурите**
- **Изводи и констатации** от мониторинга

ПЪРВИТЕ СЪПКИ

Ясно формулирани:

=> Лесно оценяване до каква степен са постигнати целите на политиката

NB !

През целия процес на мониторинг/оценка, трябва да внимаваме:

- дали поставените цели са постигнати посредством използваните средства
- дали получените резултати и наблюдаваните въздействия наистина са резултат от реализацията на политиката/програмата, а не от действието на други фактори

ИЗБОР НА ЦЕЛИ & ИЗБОР НА ИНДИКАТОРИ

Изборът на индикатори за оценка трябва да бъде съобразен с целите на политиката. Обикновено се разграничават три йерархично структурирани цели:

ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ

(Например: Създаване на условия за превенция на насилието в конкретен клас)

КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ

(Например: Ограничаване на насилието сред децата в конкретно училище)

ОБЩИ ЦЕЛИ

(Например: Ограничаване на насилието сред децата в средното училище)

ВИДОВЕ ИНДИКАТОРИ

- **Индикаторите за ресурси** предоставят информация за финансовите, човешките, материалните, организационните или регулаторните средства, необходими за изпълнението на политиката.
- **Индикаторите за продукти** се отнасят до продуктите, които се очаква да бъдат произведени (или услугите, които трябва да се предоставят) чрез реализацията на политиката.
- **Индикаторите за въздействие** се отнасят към по-широките последици от политиката за целевите групи.

ВИДОВЕ ИНДИКАТОРИ 2

- ***Индикаторите за резултатите*** отразяват непосредствените влияния на програмата върху целевите групи, бенефициентите, преките адресати на политиката.

- - -

- **Индикатори за контекст** - валидни за цялата територия, население или по-големи обществени групи, без да се прави разграничение между тези, които са били обхванати от програмата, и тези, които не са били достигнати от нея.

ПОДБОР НА ИНДИКАТОРИ - RACER

- **Relevant (подходящи)**, съобразени с целите, които трябва да бъдат постигнати.
- **Accepted (приети)**, да се ползват с доверие от използващите ги заинтересовани страни.
- **Credible (правдоподобни)**, да бъдат ясни за широката публика, без да се налага да бъдат подробно обяснявани.
- **Easy (лесни)** за наблюдение, опростени и не изискващи много големи разходи.
- **Robust (устойчиви)** на манипулации, регистриращи положителните/отрицателните ефекти на оценяваната мярка.

ИЗБОР НА МЕТОДИ И ИНСТРУМЕНТИ

Изборът зависи от:

- **областта**, която сме избрали
- степента на **сложност**
- **обхватът** на мониторинга, който ще правим

ИЗБОР НА МЕТОДИ И ИНСТРУМЕНТИ

Според типа на получаваната информация и начина на нейното събиране методите на изследване най-общо се разделят на две големи групи:

- **количествени** и
- **качествени**

ИЗБОР НА МЕТОДИ И ИНСТРУМЕНТИ 2

Количествени:

- Допитване (пряка анкета и структурирано интервю)
- Контент-анализ
- Вторичен анализ на данни
- Социален експеримент

ИЗБОР НА МЕТОДИ И ИНСТРУМЕНТИ 4

Качествени:

- Дълбочинни интервюта
- Дискусии във фокус групи
- Проективни и ролеви методи
- Наблюдение чрез участие (включено наблюдение)

ЧРЕЗ МЕТОДИТЕ И ИНСТРУМЕНТИТЕ

Констатациите и изводите от мониторинга отговарят на въпросите:

- **Прилагат ли се** отделните части от приетите **правила**?
- **Провеждат ли се** приетите **процедури**?

Ръководният принцип при формулирането и обсъждането на констатациите и изводите е, че **оценката се прави на политиката или програмата, а не на организациите и хората, които я осъществяват!**

*Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на неправителствени организации в България по **Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство**.*

Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от фондация ФОРУМ и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Програмата за подкрепа на неправителствени организации в България.